

novoles

29. avgust 1980

LESNI KOMBINAT NOVO MESTO – STRAŽA

S seje SDK DO

V prvi polovici avgusta se je sestala samoupravna delavska kontrola DO Novoles, ki je obravnavala periodični obračun za prvo polletje 1980, plan dohodka in izvrševanje stabilizacijskih ukrepov.

V prvi točki dnevnega reda je Jože Pirc navzočim obrazložil oceno periodičnega obračuna in poudaril, da nobena temeljna organizacija ni poslovala z izgubo. Povedal je tudi, da smo v prvem polletju povečali dohodek za 37 %, osebne dohodke pa za 27,6 % v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta, kar je sicer za 0,9 % več kot to dovoljuje dogovor. Vsi stroški na ravni delovne organizacije so se gibal v okviru planskih predvidevanj.

Po razpravi je bil sprejet naslednji

SKLEP: potrdi se periodični obračun za prvo polletje 1980.

Tov. Pirc je v drugi točki dnevnega reda na kratko obrazložil plan dohodka za tretje trimesečje 1980 in poudaril, da je za DO ugoden. Za obdobje I. – IX. predvidevamo rast dohodka glede na leto 1979 za 35 %, osebni dohodki bi bili višji za 24 %, po republiškem dogovoru pa bi bili osebni dohodki lahko večji za 26 %.

Na osnovi naših sporazumov si tako lahko povečajo vrednost enote dela TOZD TAP, TES, TPI, TGD, SIGMAT, TKO, BOR, LIPA, BLP in DSSS. Ista vrednost ostane za TOZD TDP, TSP, TPP in Žago, vendar s 1. 7. 1980 uvedejo faktor izkoriščanja kapacitet. Za TOZD TVP se predlaga delitev osebnih dohodkov po zaključnem računu iz leta 1979, za kar so bila sredstva razporejena, ne pa izplačana, in sicer se opravi

Pogled na temelje podaljška proizvodnih prostorov v Soteski. Več o tem na tretji strani.

Pionirji – brigadirji iz KS Straža na PDA Hruševac 80. O akciji poročamo na drugi strani.

delitev v devetih mesečnih obrokih.

Po razpravi je bil sprejet naslednji

SKLEP: sprejme s plan za tretje trimesečje 1980.

Na prejšnji seji samoupravne delavske kontrole je bilo dogovorjeno, da delavska kontrola TOZD spremlja izvrševanje stabilizacijskih ukrepov in jih posreduje pismeno SDK DO, TOZD TES, SIGMAT in TKO so to že naredile, ostale TOZD pa naj to naredijo čimprej. Glede izvrševanja stabilizacijskih ukrepov naj bi na prihodnjo sejo SDK DO vabili tudi vodstvo TOZD, ali pa naj delegati sami prenesajo poročila.

V zadnji točki dnevnega reda so bila v razpravi izrečena tudi sledeča stališča in mnenja:

– Delegat iz TOZD TPP je povedal, da so imeli do sedaj problem za nabavo iveric, zdaj pa je problem za skladiščenje. Povedal je tudi, da je veliko odsotnosti zaradi bolniškega dopusta, zato predlaga, da se

obvesti službo varstva pri delu, da poostri kontrolo.

– Delegat iz TOZD TG Dvor meni, da bi bilo manj bolniškega dopusta, če bi delavci iz TOZD TGD za manjše poškodbe lahko obiskovali zdravnika v Žužemberku. O tem se obvesti služba varstva pri delu.

– Delegat TOZD TES je postavil vprašanje glede izkoriščanja odpadnega lesa v decimnici in sicer, da je potrebno proučiti možnost, da se ta surovina uporabi za manjše elemente.

– Delegat iz TOZD TKO je postavil enako vprašanje glede odpadnih iveric. Potreben bi bil dogovor med TOZD TPI, TVP, TKO, TPP in TSP.

– Delegat TOZD TES je opozoril, da je okolje naših TOZD zelo zanemarjeno; direktorja TOZD se obvesti za ukrepanje glede čistoče.

Samoupravna delavska kontrola je sprejela sklep, da o tem pismeno opozori direktorja TOZD.

Pionirska akcija „HRUŠEVEC 80“

Brigadirska oglasna deska

V vasi Hruševci so pionirji postavili tabor, ki jim je v času od 10. 8. do 17. 8. 1980 predstavljal drugi dom. Pomenil jim je celo več, saj so v tem tednu dobro poprijeli za krampe in lopate in s svojim delom dokazali, kaj zmorejo pionirji. Tabor – brigadirsko naselje – je bil postavljen z namenom, da se v njem naselijo pionirji, ki so

prišli na PIONIRSKO DELOVNO AKCIJO (PDA) HRUŠEVEC 80.

PDA je imela več namenov. Poleg tega, da so se pionirji KS Straža med seboj zblížali, so se v času akcije izobraževali in v aktivnem družbenem življenju, ki je na akciji bilo, spoznavali pionirsko in mladinsko organi-

zacijo, brigadirsko življenje, pomen SLO ter pomen mladinskih delovnih akcij (MDA).

Vsekakor je bila akcija razen naštetega tudi ekonomsko upravičena, saj so pionirji brigadirji opravili na cesti Straža – Zalog nujno potrebna popravila. Delali so tudi pri pripravljalnih delih za železniško postajo (za potniški promet) v Hruševcu. V petek, 15. 8., so odšli pomagati brigadirjem na MDA SUHA KRAJINA 80. V soboto pa so v Vavti vasi sodelovali pri urejanju nogometnega igrišča.

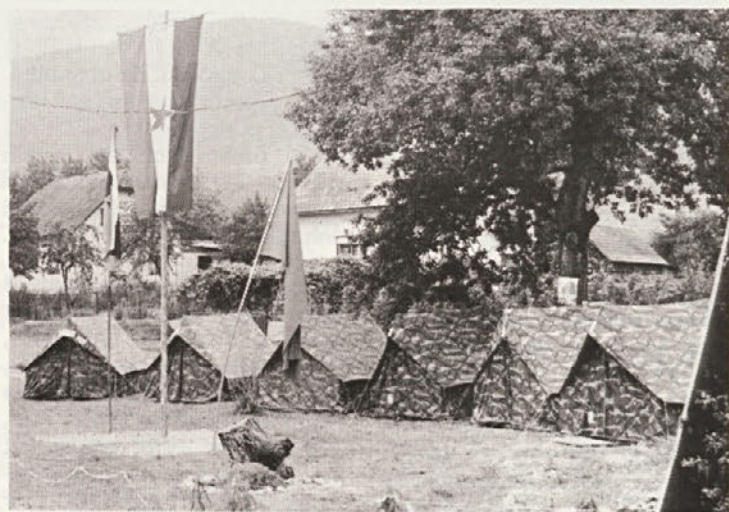
PDA HRUŠEVEC 80 je uspela v celoti. Kako so jo pionirji nestrno pričakovali, je zapisala

Marija Grošel v naslednjem sestavku.

Pričakovanje odhoda v brigado

Večkrat sem mamico spraševala in prosila, če bi me pustila v brigado. Nikoli mi je ni uspelo pregovoriti. Vedno znova mi je odgovarjala: „Tebi sploh ni treba hoditi v brigado, ti imaš brigado doma, na njivi.“ Kmalu sem ji s svojim povpraševanjem postala tečna. Rekla mi je: „Ne, in pika!“ Iz leta v leto sem si bolj želela iti v brigado.

Pred nekaj meseci pa nam je Drago Krštinc predlagal, da

Naselje je bilo vzorno urejeno

ustanovimo PIONIRSKO ORGANIZACIJO. Ta organizacija je bila kmalu ustanovljena, za predsednika pa je bil izvoljen Slavko Može. Kmalu po nastanku organizacije smo pričeli z delom. Urejali smo okolico (največ smo popravljali ceste in nekoč smo bili posneti za televizijo). Na nekem sestanku nas je Drago Krštinc presenetil z novico, da bomo imeli med počitnicami v Hruševcu PDA. Zopet sem mamico prosila, če grem lahko v brigado, ki bo v Hruševcu. Rekla je: „No, sedaj si že malo večja in ker je brigada v Hruševcu, greš lahko!“ Mislila sem, da bom kar počila od veselja.

Uredili smo pravo brigadirsko naselje. Postavili smo šotore, napeljali elektriko in vodovod. Prišli so tudi brigadirji iz Vavte vasi, Prapreč, Straže in Sel. Sedaj samo še čakamo, da se bomo imeli prijetno.

In tako je tudi bilo! Ob zaključku PDA HRUŠEVEC 80 so si bili vsi edini, da se bodo prihodnje leto zopet udeležili akcije, kajti na letošnjo so ostali lepi spomini.

— ic

Mladost in veselje ob delu

Obisk v TOZD TPI in ŽAGA Soteska

Minuli teden sem obiskal našo TOZD v Soteski. Tu stoji vsem dobro znana soteška žaga. V sklopu TOZD je tudi tovarna plastificirane iverice. Namen obiska je bil, da v pogovoru z vodilnimi delavci izvem za naše bralce, s kakšnimi težavami in kakšnimi uspehi se srečuje kolektiv TOZD TPI in Žaga pri svojem delu.

Žal pri pogovoru zaradi odsotnosti ni sodeloval direktor TOZD.

Domine Kralj, vodja proizvodnje plastificiranih iveric, je dejal:

„Proizvodnja na žagi teče v eni izmeni in to predvsem zaradi pomanjkanja hlodovine. Plastificirane iverke pa delamo v dveh izmenah.

Fizični obseg letnega plana v TPI ne bo dosežen predvsem zaradi pomanjkanja naročil. Mislim, da je do tega prišlo iz preprostega razloga. V začetku proizvodnje plastificiranih predalov smo bili v Jugoslaviji edini proizvajalci. Nato je bila postavljena še ena proizvodna linija v TOZD TVP. Tretja je bila zgrajena v Apatinu in četrt v Nazarjih. Slednja nas najbolj „žuli“. Tu gre namreč za sledeče: v Nazarjih proizvajajo iverne plošče, ki so osnova za plastificirane predale. Kot proizvajalci iverk imajo takšno prednost, da imajo še sedaj take cene predalov, kot smo jih imeli mi lansko leto. Če vemo, da se je na primer za nas podražila iverna plošča za 125 %, potem je vsakemu lahko jasno kdo je tu potegnil kratki konec. Težava je tudi v tem, da teče pri nas (v Novolesu – op. pisca) proizvodnja enakega proizvoda na dveh različnih mestih, Soteska – Straža, čeprav moram

povedati, da se delo na teh dveh linijah usklajuje. V TOZD TVP izdelujejo tudi predale po elementih, česar pri nas v Soteski za enkrat še ne moremo.

Letos smo se že srečali s problemom pomanjkanja iverk; potem je bilo za nas težko vprašanje pomanjkanja folije in lepila in ne nazadnje je tu še slaba kvaliteta teh materialov. Veljalo bi povedati, da so ti

materiali domače proizvodnje, kar hkrati pomeni, da za našo proizvodnjo ne uvažamo ničesar.

Prav gotovo bo potrebno ob morebitnem stopnjevanju težav, ki sem jih omenil, razmisliti tudi o novih proizvodih.

Sicer pa s strojno opremo ni posebnih težav. Res je, da smo malo na tesnem s prostorom, kar pa bomo rešili s podaljšan-

jem proizvodne hale za 20 m. Ta dela so že v teku.”

Franc Bukovec, vodja proizvodnje žagalnice, je nadaljeval:

„Na žagi je občutiti pomanjkanje surovin. Že pri obnovi žage je bilo planirano, da letna proizvodnja ne bi smela biti manjša od 20.000 m³ razreza letno. To je nekako meja za njeno rentabilno poslovanje. Sedaj pa že lahko ugotavljamo, da te proizvodnje v letošnjem letu ne bomo dosegli zaradi pomanjkanja hlodovine.

Gozdarji imajo na razpolago približno 36.000 m³ hlodovine. Po 16.000 m³ jo dobimo v Novoles, 16.000 m³ IMV, ostalo pa PIONIR. Mi bi lahko naredili precej več, če bi imeli dovolj hlodovine, tako pa je prav v pomanjkanju lesa največja težava. Prav gotovo bo potrebno najti ustrezno rešitev. Na naši žagi to pomanjkanje obvladujemo z zmanjšanjem proizvodnje. Pretežno delamo le v eni izmeni. Če se pokaže potreba po razrezu hlodovine za privatni sektor, delamo tudi v popoldanski izmeni.

Načrtovali smo, da bo delo na žagi potekalo v letošnjem letu v dveh izmenah deset mesecev, dva meseca pa v eni izmeni. Žal se to ne bo uresničilo. Toliko o teh težavah.

Rad bi rekel še nekaj besed o storilnosti. Predvsem mislim, da bi morala biti delovna disciplina boljša (čas prihoda na delo in odhoda z dela). S tem v zvezi smo pričeli z izvajanjem nekaterih ukrepov in upam, da se bo tudi ta zadeva uredila.

No, pri samem tehnološkem postopku je težava z urejenost-

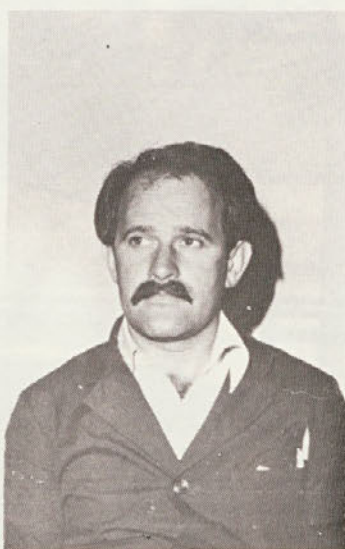
(Nadaljevanje na 4. strani)

Krišče v Soteski bo dobilo asfaltno obleko

Domine Kralj

Jože Fink

Zdravko Bradač

Franc Bukovec

Obisk v TOZD TPI in ŽAGA Soteska

(Nadaljevanje s 3. strani)

jo sortirnice desk. To vprašanje bo potrebno čimprej rešiti. Trenutno smo naredili le improvizirano streho, kar pa je samo izhod za silo. Omenim naj še naše krlišče, ki ga bomo modernizirali z asfaltom. S tem bomo posredno povečali storilnost žagalnice. Kajti način oziroma tehnologija, ki jo imamo, zahteva za nemoteno delovanje bolj čiste hlode kot jih imamo sedaj na našem krlišču. Večkratno menjavanje žag vsled kamenčkov na hlodu pomeni izgubo časa in padec storilnosti. Dvakratno menjanje listov pomeni za 10 m³ manjši razrez.

Predsednik OO ZS v TOZD Zdravko Bradač, sicer pa delavec, ki opravlja dela in naloge vzdrževalca električarja, je o delu osnovne organizacije povedal naslednje:

„Osnovna organizacija se s svojim delom vključuje v delo konference DO Novoles. Sicer pa je našla mesto svojega delovanja v TOZD. Res je, da je pri nas IO nekoliko mlajši po stažu in da je sedaj čas

dopustov, a smo kljub temu že nekaj naredili. Omenim naj le nekatere akcije. Organizirali smo strokovno ekskurzijo po ostalih TOZD v Novolesu, o tem ste v glasilu že poročali. Akcija, ki nam je sedaj časovno najbližja, pa je ogled grobnice tov. TITA v Beogradu. To bo 29. avgusta.

Sodelovali smo tudi pri organizaciji letovanj delavcev naše TOZD in pri delitvi oziroma razporejanju upravičencev za drva. Sindikat je zavzel stališče, da lastniki gozdov, se pravi tisti, ki si lahko uredijo preskrbo kurjave v lastnem gozdu, niso upravičeni do drv, ki so bila na razpolago v TOZD.

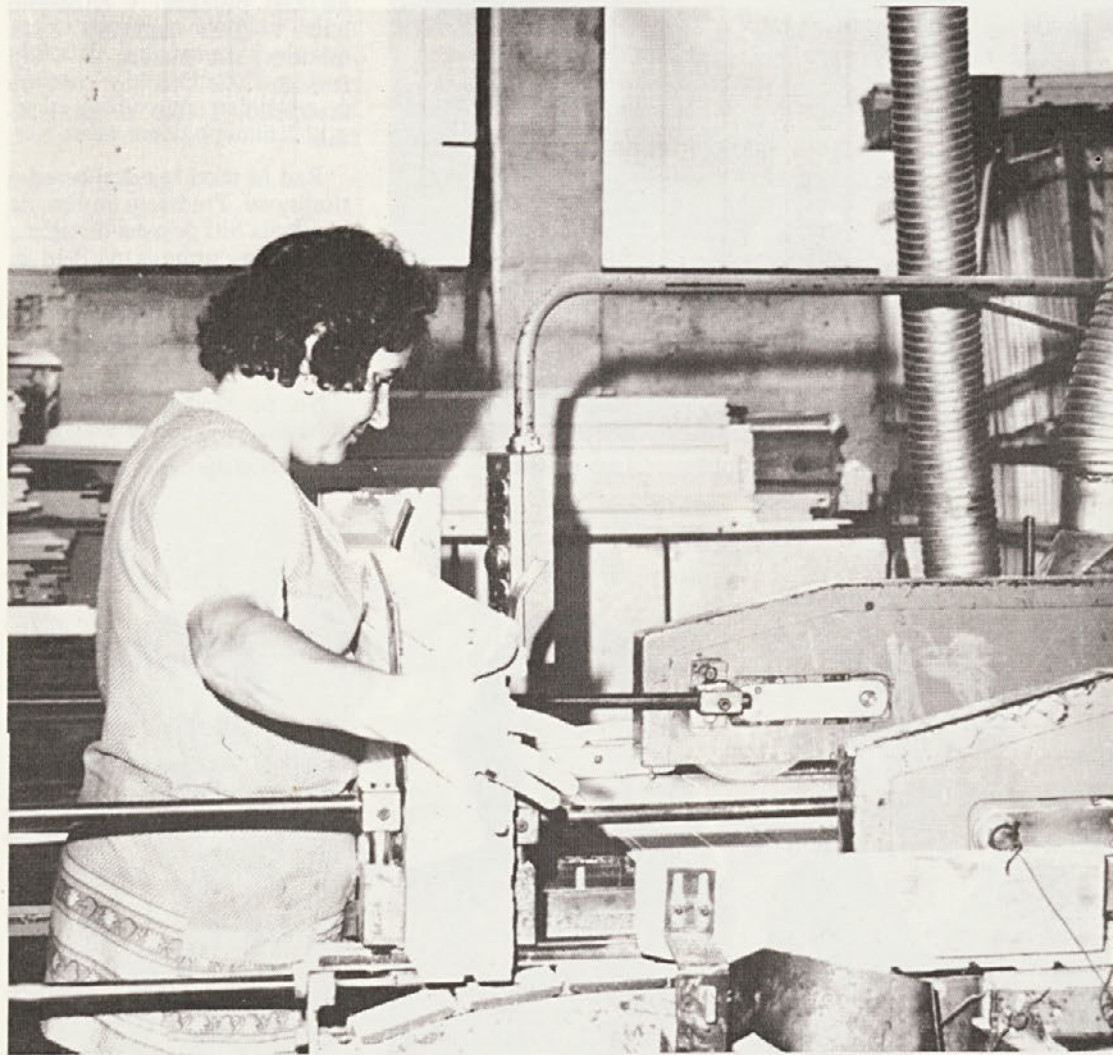
To seveda marsikomu ni bilo pogodu. Sprejeli smo prioriteto listo in mislim, da smo vprašanje rešili dobro.

Vodja splošne službe Jože Fink se je v razgovoru dotaknil najprej vprašanja števila zaposlenih v TOZD in povedal:

„Število zaposlenih v TPI je normalno, tako da poteka delo nemoteno. Morda bi lahko

Delavec na krožni žagi

Iz proizvodnje v TPI

rekel, da je še celo nekaj rezerve za manjša nadomeščanja.

Pri enoizmenskem delu v proizvodnji žaganega lesa tudi ni težav glede števila zaposlenih, ki pa se pokažejo pri dvoizmenskem delu, ki ga občasno uvajamo.

Težave se kažejo predvsem v tem, da v času dvoizmenskega dela v žagalnici ni možno računati na dopust odnosno vsaka odsotnost zaposlenih izredno moti potek dela. Ker se zaradi pomanjkanja hlodovine dela pretežno v eni izmeni, je v žagalnici določeno število ljudi preveč, kar smo rešili s tem, da se je nekaj delavcev vozilo na žago v Stražo, kjer so pomagali pri zlaganju bukovih desk. Za enkrat to ni tako pereč problem, ker je čas dopustov in se število zaposlenih da ustrezno urediti. Pri tem je zanimivo, da bodo naši delavci letos prvič lahko izkoristili ves dopust do konca leta, kar v prejšnjih letih ni bilo možno.

Kljub temu, da je v naši TOZD sorazmerno veliko število režijskih delavcev, kar 21 %, nam sedaj močno primanjkuje administrator.

Kar se tiče vzdrževalcev moram reči, da je zasedba dobra in tudi delo, ki ga opravljajo, poteka v reku.

Obisk v TOZD TPI in ŽAGA Soteska

Družbena prehrana je organizirana v TOZD. Prav v zadnjem času smo na željo zaposlenih izboljšali kvaliteto obrokov in mislim, da so po kvaliteti in kvantiteti kar v redu.

V zvezi z absentizmom in delovno disciplino naj povem, da smo letos že izrekli nekaj disciplinskih ukrepov, kar v zadnjih letih v naši TOZD ni bilo v navadi. Mislim, da se bo delovna disciplina izboljšala.

Za zaključek naj rečem še nekaj o delovnih pogojih. S podaljšanjem hale v TPI in ureditvijo krožne ceste okoli proizvodne hale se bodo izboljšali tudi delovni pogoji v tem delu TOZD. V žagalnici so pogoji dela dokaj dobri, če ne upoštevamo že omenjeni problem sortirnice. V celoti gledano imamo najslabše urejeno vprašanje skupnih prostorov, jedilnica in sanitarije v starem delu. Prepričan sem, da bomo morali tudi za to vprašanje najti ustrezno rešitev.

Poleg naštetih stvari bi želel poudariti še vprašanje čuvajske službe. Pri nas namreč v dopoldanskem času nimamo vratarja

Da je nekdanje „odlagališče“ plastične folie spremenilo svojo podobo dokazuje tudi ta posnetek.

— čuvaja, vsled česar se nam dogaja, da nekatere stranke vnašajo tudi alkoholne pijače, kar seveda slabo vpliva na delovno disciplino,“ je ob koncu dejal Jože Fink.

Tekst in foto: V. K.

Kratke zanimivosti

Sušenje s svežim zrakom ali kondenzacijsko sušenje

Diplomska naloga na univerzi na Dunaju je nakazala naslednje izsledke:

Kondenzacijsko sušenje ima pomen značilnosti: sušenje poteka z odvajanjem toplo-vlažnega zraka iz zložaja lesa v sušilni komori in kondenzacijo na izparjevalnih rebrih toplotne črpalke, ki se imenuje kondenzacijska naprava. Pri tem je potrebna energija 0,6 do 0,7 kWh za 1 kg kondenzirane vode (2100 do 2500 kJ/kg). Voda odvaja iz lesa zrak. Pri sušenju s svežim zrakom (klasično) je potrebna energija 0,9 do 1,5 kWh/kg odvedene vode (3200 do 5400 kJ/kg). Za pridobivanje toplotne energije za kondenzacijsko sušenje ni potrebno graditi kotlovnice. Zato je investicija cenejša in gradnja hitrejša kakor pri sedanjem sušenju (klasično).

Zaključki. Kondenzacijsko sušenje je primernejše za srednje in manjše obrate, ker je na razpolago lastna vodna energija. Posebne pomanjkljivosti kondenzacijskega sušenja pa so: draga električna energija (visoka priključna vrednost); uporaba lesnih ostankov za energijo je možna le v primeru dodatnega ogrevanja; sušilni časi so mnogo daljši kakor pri klasičnem sušenju; pri tem rastejo časi in poraba energije nepro-

porcionalno, če gre za sušenje pod 15 % do 12 %.

Kondenzacijsko sušenje je primernejše za listavce, kjer je itak obvezno sušenje z nizkimi temperaturami.

Praktično je podaljšano sušenje s kondenzacijo za listavce ena do trikrat, pri iglavcih pa dva do petkrat.

Les: beton

V Švici so na posebno željo prebivalstva premostili z lesnim mostom reko Glatt. Prekrit lesen most jim bolj odgovarja, kakor čez to reko zgrajena betonska mosta.

Most je širok 4,2 m nosilnost 16 t; je pa lesena izvedba za 21 % dražja od betonske. Toda za lesen most žrtvujejo občani tudi to!

Prihodnji 30. lesni sejem v Celovcu

Od leta 1981 dalje bo sejmski čas skrajšan od deset na šest sejmskih dni; in sicer od petka, 14. avgusta do vključno srede 19. avgusta 1981.

Zato so se odločili na podlagi analize, ki teče od 1979 in jo je opravil nevtralni inštitut. Tako so predvsem želeli razstavljavci.

Težišče sejma bo na gozno-tehnični opreml, žagarski tehniki, lesno-predelovalnih strojih in varovanju lesa.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Stroj ne privoščiči oddiha

Novice iz lesnopredelovalnih DO v Sloveniji

STOL je odprl svojo trgovino tudi v Sarajevu. Tako se je mreža njegovih lastnih prodajal razširila v vsa glavna mesta naših republik, razen v Titograd.

Trgovino so odkupili že leta 1978 od ŽKP Sarajevo, ima okoli 700 kvadratnih metrov, vanjo pa so vložili okoli 14.000.000 dinarjev.

Tudi **INLES** širi svojo prodajo preko lastnih prodajnih skladišč. V preteklem letu so v njih prodali 28 odstotkov celotne proizvodnje stavbnega pohištva.

V njih pa imajo težave predvsem zaradi premalo celovite ponudbe kupcem. Slabša je bila oskrba s kompletnimi vrati in z vezanimi okni, ker proizvodnja ni dovolj prislughnila potrebam tržišča. Nedavno so prodajno skladišče odprli tudi v Novi Pazovi.

HOJA je v preteklem letu izvozila za 46.037.000 dinarjev svojih izdelkov, predvsem na zahodna tržišča. Nekoliko so zmanjšali izvoz žaganega lesa zaradi lastnih potreb. Uvozili so za 4.011.000 dinarjev repromateriala in rezervnih delov. Tako znaša razmerje med izvozom in uvozom 11:1, s čimer, so ustvarili znatne devizne rezeve, katerih del so na podlagi združevanja dela in sredstev odstopili tudi drugim organizacijam.

SAVINJA načrtuje, da bo letos prodala za 40 odstotkov več kot v preteklem letu. V izvoz bo šlo za 167 milijonov dinarjev ali 77 odstotkov več kot lani. Večji izvoz jim bo zagotavljal potrebna devizna sredstva za nakupe, tropsko hlodovino in reprodukcijski material. Na domačem tržišču predvidevajo ugodno prodajo furnirja in tropskega žaganega lesa, a slabšo prodajo masivnih oblog in ladijskega poda.

MEBLO naj bi se kot temeljna organizacija priključil kolektiv **TRIBUNE** iz Ljubljane. Tribuna izdeluje otroške vozičke in kovinsko opremo (veliko za pohištveno industrijo). Z Meblom uspešno sodeluje že vrsto let in je le-ta tudi njihov največji odjemalec kovinske opreme. Od združitve si obetajo skladnejši srednjeročni razvoj delovnih organizacij – zlasti pri galvanski obdelavi kovinskih izdelkov.

V **TOVARNI MERIL** se vse bolj razvija sestavljanje terminov, s čimer so pričeli pred dvema letoma. Pokazalo se je,

da jugoslovanski trg terminale potrebuje in da z njihovo prodajo ni težav.

LESNINA se zaveda, da je v proizvodnji strojev in opreme za potrebe lesnopredelovalne industrije, ki so jih do sedaj uvažali, še veliko možnosti, ki naj znatno zmanjšajo porabo deviz.

Zabeležili so že prve uspehe, kjer sodeluje Lesnina; predvsem v SOP Krško in v Emo Celje. S svojimi strokovnjaki nameravajo razviti tudi drugo proizvodnjo take opreme in strojev; na primer stiskalnice in druge lesnoobdelovalne stroje.

V **SLOVENIJALESU** – trgovina poudarjajo, da je njihova najpomembnejša stabilizacijska

naloga – povečanje izvoza. Zato naj bi na ravni delovne organizacije združevali sredstva za razvoj predstavništva in podjetij v tujini, za izobraževanje zunanjetrgovinskih kadrov, za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev, ki jih pošiljajo v tujino in za sejemske nastope v tujini. Tudi v poslovni politiki do njihovih partnerjev in proizvodnje bodo dajali prednosti tistim, ki so izvozno usmerjeni.

LIP BLED bo poslal na tržišče nove izolacijske zidake. S tem se pridružuje ukrepi za varčevanje z energijo, saj bodo ti zidaki znatno zmanjšali izgubo toplotne energije v zgradbah. To zahtevajo tudi ustrezni predpisi in JUS. S poskusno proizvodnjo so že pričeli, to

novost pa so na posebnem posvetu predstavili tudi gradbenikom, ki so pokazali veliko zanimanja. S tem pa se razvoj ISO-SPAN zidakov še ni zaključil. Raziskujejo možnosti za zamenjavo stiriporta z drugimi visokovrednimi izolacijskimi materiali.

ELAN je izdelal programsko študijo svojega razvoja do leta 2000. V njegovem sklopu je oblikovan tudi nov zazidalni načrt. Na sedanjem prostoru pa ni pravih pogojev za gradnjo novih proizvodnih zmogljivosti, zato iščejo možnosti druge. Pri tem se srečujejo s težavami pri usklajevanju urbanističnega načrta oziroma pri prostorskem planiranju v občini.

(Revija LES št. 7–8)

Iz proizvodnje v TOZD TPP

Vsak po osem dni

POROČILO O BOLOVANJU IN NEZGODAH ZA PRVO POLLETJE 1980

Poročilo, ki ga dajemo v razpravo vsem zaposlenim v Novolesu, je rezultat večjih dejavnikov.

Prepričani smo, da si ne boste vsi vse enako tolmačili to poročilo. Dejstvo je, da izostanki z dela zaradi bolezni postajajo problem celotnega kolektiva, vseh nas zaposlenih in družbenih institucij, kakor tudi zdravstvenih ustanov. Precej nas je prepričanih, da so zdravstveni delavci tisti, ki naj v celoti odločajo o vseh izostankih, ki jih nazivamo „bolniška“ in kar se v tovarni ne da rešiti (o medsebojnih odnosih, socialnih problemih, problemi mater z

otroci, alkoholizem, sezonska kmetijska dela itd.). Dejstvo je, da navedene probleme ne more obravnavati samo zdravnik, ampak da je to kompleksno timsko delo, ki mora biti strokovno obravnavano s strokovnjaki za ta področja. Vsekakor pa se vsi navedeni problemi končajo največkrat v ambulantah, seveda z bolniškim staležem. Res je, da v Novolesu nimamo ljudi niti služb, ki bi organizirano in strokovno obdelovali primere, ki niso izključno zdravstvenega pomena, a kljub temu ne smemo zadeve, ki obremenjujejo naše delavce, zanemariti.

Med ukrepi za omejevanje absenzizma je tudi nujno izboljševati zdravstveno varstvo delavcev po delovnih mestih.

Sedaj, ko delamo srednjeročni plan, naj najodgovornejši delavci upoštevajo, da bodo morali naloge, ki zadevajo plan, izvesti delavci. Predvsem naj sestavljavci upoštevajo da je možno doseči velike rezultate le v zdravih in varnih pogojih dela.

Toliko za uvod za nadaljnje razmišljanje, ko boste prebirali tabele in se vprašali: „Zakaj taki rezultati iz dela zaradi bolovanja?“

Iz tabel dajemo nekaj primerjalnih podatkov

Vsak izmed nas je bil v prvem polletju letošnjega leta 8 dni doma zaradi bolovanja.

Od vseh 2474 zaposlenih jih je bilo 2300 v ambulantah; to so predvsem tisti, ki so dobili bolniško. Treba je pripomniti,

(Nadaljevanje na 7. strani)

(Nadaljevanje s 6. strani)

da je bilo letos v ambulantni pribl. 300 delavcev za „obdobni pregled“, katerega organizira Novoles.

Po vrstah bolezni je bilo največ bolovanj zaradi različnih dermatoloških bolezni (kožne itd.). Na drugem mestu so bolezni dihalnih organov (respiratorni sistem), tretje mesto pa imajo nesreče na delu itd. Od lanskega leta se je precej zmanjšal odstotek nesreč, ki se zgodijo doma.

Največ bolovanja je bilo v februarju, najmanj pa v januarju. Največ bolovanja na število zaposlenih ima TOZD TVP, skoraj 7%, nato TOZD TDP itd.

Zunanji TOZD so izostanke iz dela zaradi bolovanja glede na lansko leto zmanjšali. Številčno so se nezgode v poletju 1980 zmanjšale. Zmanjšala se je tudi resnost nezgod.

Vsekakor pa ne moremo b zadovoljni s številko 4,9 nezgod na zaposlenega. Najv nezgod so imeli v TOZD TE TSP, TG itd. Največ nezgod je pripetilo na ročnih delih, to več kot polovico vs nezgod. Precejšnje število r zгод je bilo na krožni žagi in celo več kot v letu 1977. Povečale so se tudi nezgode: poti na delu. Največ je bi poškodovanih prstov na roli nato noge itd. Ženske so dvakrat manj poškodovale k moški.

Mesec januar je bil najb nesrečen mesec v prvi polov leta 1980. Ponedeljek pa zof nosi prvo mesto glede nesreče, ki so se zgodile m tednom.

Res je, da smo število i stankov zaradi bolovanja preteklega leta zmanjšali, v, dar si moramo kljub temu i prizadevati, da bodo bolova zares samo bolni delavci. Zato pa je potrebno mnogo truda in dela vseh zaposlenih. Že v poročilu omenjamo, da organiziramo obdobje preglede, s katerimi smo uspeli že sedaj marsikaj odkriti. Poudariti je treba, da je precej naših delavcev, ki niso bili pri zdravniku po 10 in več let. Z obdobjimi pregledi teh delavcev bomo kontrolirali tudi njihovo zdravstveno stanje, predvsem take bolezni, ki se dalj časa razvijajo in nimajo vidnih znakov.

Vsa naša javnost si prizadeva za gospodarsko stabilizacijo. Ena izmed nalog je pravgotovo tudi zmanjšanje „bolniške“ in izostankov z dela.

Mislamo, da bodo morale delovne skupine kritično obravnavati v svojih vrstah tiste delavce, ki se nočejo vključiti v ta prizadevanja.

Bolovanje do 30 dni po vrstah bolezni in po TOZD

Zap. št.	OPIS BOLEZNI	TAP	TDP	TES	TPI	TPP	TSP	TG	TVP	Žaga	Sig.	TKO	DSSS	BLP	LIPA	BOR	Skupaj	%
1.	Nalezljive bolezni	-	40	2	6	25	47	19	55	10	2	26	17	17	3	274	2,14	
2.	Malig. in benign. neoplaz.	12	35	10	-	-	12	-	5	-	-	-	-	-	17	91	0,71	
3.	Bol. metabolizmov	-	4	2	-	-	21	-	1	-	-	-	20	1	-	1	50	0,40
4.	Psihične bolezni	22	147	-	47	15	108	30	150	12	27	4	-	-	13	27	602	4,71
5.	Soc. bol. narkom., alkohol.-	-	15	12	-	8	15	-	20	-	8	1	-	-	-	-	79	0,61
6.	Kardiacirkulame bolezni	35	96	-	27	41	42	4	60	46	4	4	33	-	-	35	427	3,34
7.	Revmatične bolezni	39	82	29	-	42	69	8	125	42	86	2	3	27	1	41	596	4,69
8.	Otorinolaringološke bol.	57	28	2	23	23	39	-	7	72	17	24	-	7	4	3	306	2,40
9.	Bol. respirator. sistema	219	242	78	106	110	287	27	138	172	107	92	67	28	132	90	1895	14,85
10.	Bol. prebavnega trakta	15	205	11	5	38	114	8	63	111	26	7	55	24	41	33	756	5,92
11.	Bol. urogen. organov	46	34	32	-	6	57	-	5	15	50	20	-	25	-	-	290	2,27
12.	Ženske bolezni	62	361	1	41	92	201	26	164	34	47	36	41	13	-	49	1168	9,15
13.	Dermatološke bolezni	239	354	96	125	171	318	17	371	167	17	62	82	66	45	26	2156	16,90
14.	Nezgode na delu	74	209	41	26	106	200	54	230	159	58	18	42	14	110	47	1388	10,90
15.	Nezgode doma	76	127	9	15	64	239	15	165	137	3	-	7	-	90	59	1006	7,90
16.	Specialistični pregledi	6	64	16	1	26	84	9	57	27	2	10	13	10	1	44	370	2,90
17.	Ostale bolezni	110	153	83	88	142	148	82	36	171	61	67	23	26	27	86	1303	10,21
S K U P A J		1012	2196	424	510	909	2001	299	1652	1175	515	373	403	258	469	561	12757	100 %

Primerjava nezgod na delu v poletju 1980 s poletjem 1979 in 1978

Zap. št.	TOZD	Število zaposlenih 1978	Število zaposlenih 1979	Število zaposlenih 1980	Število nezgod 1978	Število nezgod 1979	Število nezgod 1980	Dni bolovanja 1978	Dni bolovanja 1979	Dni bolovanja 1980	% na število zapos. 1978	% na število zapos. 1979	% na število zapos. 1980	Index 1980/79
1.	TAP	108	133	138	1	6	6	12	28	74	0,9	4,5	4,3	95
2.	TDP	348	355	375	23	35	23	228	247	209	6,6	9,8	6,1	62
3.	TES	112	121	121	5	7	6	39	57	41	4,5	5,8	5,0	86
4.	TPI	68	79	82	1	2	3	14	7	26	1,5	2,5	3,7	148
5.	TPP	220	211	212	8	8	9	93	17	106	3,6	3,8	4,2	110
6.	TSP	377	366	347	13	22	21	113	94	200	3,4	6,0	6,1	101
7.	TG	77	78	84	3	5	5	39	25	54	3,9	6,4	6,0	93
8.	TVP	323	313	306	15	28	20	171	207	230	4,4	8,9	6,5	73
9.	ŽAGA	175	164	171	18	14	11	214	32	159	10,5	8,8	6,4	72
10.	SIGMAT	95	116	113	6	12	2	53	34	58	6,3	10,3	1,8	17
11.	TKO	61	91	82	3	12	4	25	72	18	5,0	13,1	4,9	37
12.	DSSS	201	151	157	4	4	3	60	17	42	2,0	2,6	1,9	73
13.	BLP	-	94	112	-	3	1	-	57	14	-	3,1	0,9	29
14.	LIPA	-	84	88	-	4	1	-	22	110	-	4,7	1,1	23
15.	BOR	-	83	86	-	-	6	-	-	47	-	-	7,0	-
SKUPAJ		2164	2435	2474	100	162	121	1051	516	1388	4,6	6,6	4,9	55

Število vseh bolniških izostankov, število primerov bolnih, dni bolovanja v poletju 1980 v DO Novoles

Zap. št.	TOZD	Število zapos. 1980	Število bolnih 30 dni	Bol. do 30 dni	%	Bol. nad 30 dni	%	Nega druž. član.	%	Porod. dopust	%	Skupaj izostanki	%
1.	TAP	138	153	1012	2,75	371	1,01	87	0,24	266	0,72	1736	4,73
2.	TDP	375	396	2196	2,20	1332	1,33	450	0,45	1814	1,82	5792	5,81
3.	TES	121	89	424	1,31	67	0,20	68	0,21	-	-	559	1,73
4.	TPI	82	76	510	2,33	279	1,28	23	0,10	22	0,10	834	3,82
5.	TPP	212	180	909	1,61	270	0,48	378	0,67	615	1,09	2172	3,85
6.	TSP	347	410	2001	2,16	1187	1,29	475	0,51	449	0,49	4112	4,45
7.	TG	84	54	299	1,38	41	0,18	10	0,04	303	1,36	653	2,92
8.	TVP	306	376	1652	2,02	1318	1,62	492	0,60	2032	2,50	5494	6,74
9.	ŽAGA	171	188	1175	2,58	618	1,36	63	0,14	-	-	1856	4,08
10.	SIGMAT	113	105	515	1,71	476	1,58	47	0,16	342	1,14	1380	4,59
11.	TKO	82	96	373	1,71	-	-	19	0,09	45	0,21	437	2,00
12.	DSSS	157	62	403	0,96	326	0,78	113	0,27	512	1,23	1354	3,24
13.	BLP	112	49	258	0,86	270	0,90	59	0,19	417	1,40	1004	3,37
14.	LIPA	88	27	469	2,00	287	1,22	68	0,29	182	0,78	1006	4,29
15.	BOR	86	50	561	2,45	476	2,08	10	0,04	-	-	1047	4,58
S K U P A J		2474	2311	12757	1,93	7318	1,11	2362	0,35	6999	1,06	29436	4,47

Da je ob delu lahko tudi veselo nam kaže tudi ta posnetek iz TOZD TPP.

Kratke zanimivosti

(Nadaljevanje s 5. strani)

Vse bo bolj učinkovito prikazano kakor doslej. Večina se je ogrevala tudi za kombinacijo s potrošniškim sejmom, le majhen del anketirancev za specializirani sejem. Verjetno so bili odločilni stroški in njih delitev (opomba prevajalca).

Program posvetov bodo vključili v nove termine.

Poker s tropskim lesom

Tako menijo udeleženci lesne borze v Rosenheimu. Pravijo, da igrajo poker z lesom prav tako kakor z nafto. Mnogo konferenc je bilo sklicanih, da bi povečali izkupičke dežel s to surovino. Preko EGS so izposlovili predplačila in prosto pot v EGS. Tudi FAO se pripravlja na ustanovitev posebnega svetovnega organa za lesno gospodarstvo.

Polovica zemljine površine je zarasla s tropskim gozdom. Teh gozdov uničijo letno 20 mio ha, največ zaradi požarov.

Pri klasičnih tropskih lesovih kot so mahagoni, teak, limba idr. močno zaostajajo dobave okroglega lesa. Ta se vse bolj preusmerja v polizdelke in izdelke. Cene pa so še in še dvigajo.

Transporti se podaljšujejo in dražijo. Danes znašajo ti že 80 % cene lesa.

Ponudba se premika iz Afrike v Azijo. Vedno več je ponudnih še neznanih drevesnih vrst.

Ogrožajo proge za drobno oblovino solidne žagarske obrate?

Nekoč so tekstilni stroji ogrožali obstoj tkalcev. Danes se vprašujejo, če visoko kapacitetne linije za drobno oblovino pri velikih žagah ne ogrožajo solidnih žagarskih obratov. To zaskrbljuje tudi tovarne celuloze, ki jim z drobno oblovino odvzamejo isti kos surovinske pogače. To vprašanje spodbuja gozd, kjer se je struktura porabe povsem spremenila. Iz povečanega števila odjemalcev pa je napačno pričakovati, da se bo dvignila cena.

Današnji taki obrati imajo že kapacitete od 50.000 do 100.000 m³ drobne oblovin.

Profilni iverilniki predelajo v kombinaciji s krožnimi žagami na izmeno 4000 kosov 4 m oblovin 14–25 cm premera na drobnem koncu. Oblaganje rezil s trdimi kovinami prihrani delavce in izboljšuje kvaliteto obdelave. To žaganje je gospodarno že pri oblovin 10 cm premera.

KRIŽANKA ZA RAZVEDRILO

SESTAVIL SAM	ZADEVA SPOR	10.9.	MLADINSKA KNJIGA	IVAN TRLEP	NAŠ PRVI LETALEC	POVRŠIN- SKA MERA	LANTAN
ČIN V MOR- NARICI							
RAČUN							
GLAVNI ŠTEVNIK			MOČNA KARTA	ŽVEPLO NIKOLA TESLA		SAMO- GLASNIK	○○○
BORILNA VEŠČINA							MOSKVA 1980
KRAJ V ITALIJI						KISIK MALIK	
HALOGENI ELEMENT			SKUPEK ENAKIM CELIC	REKA V AFRIKI EDI SLANA			
VIŠOKA ŠOLA							
MOŠKO IME					DRAGO IRT		
SUHO PECIVO					VRSTA KAMIONA BARDOT		
TOMOS. AVTO				NAŠ TOZD TOPILO			
MESTO V JUŽNI ANGLIJI						RIMSKA ENA KALIS	
LJU- BEZEN							
MANGAN			EMA GAČNIK TOMAŽ TERCEK			SOGLAS- NIK PTIČ	
ZDRAV. VEŠČINA							
JUG. RADIO TV				OKR. ZA TARA			PRITOK RENA V ŠVICI
RAZLIČNA SAMO- GLASNIKA			ERBIJ	POD LAURENCE OLIVIER			
RIMSKO IME ZA CELJE							
FOSEFOR							
PISALNA PRIPRAVA					NOVAK RUDI		

Nekatere velike žage že opuščajo misel na polnojarmenike, ki jih bodo nadomestili s profilnimi inverniki in krožnimi žagami, na njih bodo predelali vso oblovino do debeline 42 cm.

Penasta plošča proti hrupu

Zahteva po zmanjšanju hrupa v delovnih prostorih išče vedno nove učinkovite rešitve. Posebno oblikovane površine penastih plošč iz umetne mase se

nakazujejo kot zelo učinkovita zavora, hrupa.

Posebno pri pomanjkanju prostora za zavorovalna ogrodja je ta plošča dobrodošla. Plošča vpija visokofrekvenčne valove. Pri 1 m² da plošča 3 m² absorpcijske površine. Učinek se 3 krat poveča s posebno piramidasto površino. Material je požarno varen in sam ugasne.

Plošče izdelujejo tudi v sandwich konstrukciji za posebne namene.

Glasilo „NOVOLES“ ureja uredniški odbor. Glavni in odgovorni in tehnični urednik Vanja Kastelic. Izdaja delovna organizacija „NOVOLES“, lesni kombinat Novo mesto–Straža. Naklada 2650 izvodov. Stavek, filmi in montaža: DITC tozd Dolenjski list. Tisk: DITC tiskarna Knjigotisk. Glasilo je oproščeno temeljnega prometnega davka na podlagi mnenja Sekretariata za informacije pri IS SR Slovenije št. 421–1/72 z dne 31. januarja 1978.